

gasilcev in vaščanov se je zahvaliti, da ni ogenj zavzel večje plasti.

Njega od nikoder ni! Koga? Vsi rupertski samostojneži vedo, da Pucija ni, to je, njegovih tisočakov, ki jih je obljubil za novoustanovljeno mlekarsko podružnico v Mali Brezi; sedaj pa denarja ni, pač pa se je rubežnik oglasil zaradi neporavnanih plačil pri zadruzi! To jim je mlečna ali mlekarska samostojna smola! Kaj le bo, Pucelj je šel, o Radiču se tudi sliši, da je spufan. Špilanca zelo skrbi, ka ko bo svoje ljudi skupaj obdržal! Drugo pa je pri Sv. Rupertu vse dobro: trobendolsko podjetje spet dela in plačuje, sneg je skopnel, pomladanski vetriči se oglašajo; Bog nam nakloni dobro leto!

Velika sreča za vso Slovenijo ni samo sedanja vlada, ki se trudi ozdraviti gospodarsko krizo, ampak tudi bogata loterija solčavskega Orla, po kateri lahko za 5 Din oboga-tiš, če kupiš njene srečke. Pa hitro! Dne 29. marca t. l. je žrebanje.

Strašna žaloigra v kmetski rodbini. V kraju Bobovec, v župniji St. Peter pod Sv. gorami se je dogodila v preteklem tednu v družini Marenčič strašna žaloigra, ki je napravila globok utis na prebivalstvo celega kraja. Družina Marenčič je precej premožna, vendar so hčere služile izven doma kot dekle. Pred nekaj tedni se je vrnila hčerka Ančka, ki je služila v Sedlarjevem pri nekem trgovcu ter je ostala doma. V družini je prišlo do prepira, ker je mati silila hčer nazaj služiti, hči pa se je branila iti od doma ter govorila, naj gre še katera druga sestra v službo. V preteklem tednu so imeli pri Marenčiču furež, katerega so po krajevem običaju praznovali s pojedino in popivanjem. Ko so proti 4. uri jutraj sosedje odšli, so se spravile hčere z materjo na peč ter se pogovarjale, starejši sin pa je silil v očeta, naj še prinese polič vina. Mati se je s peči oglasila, da nihče ne bo več pil, ampak da morajo vsi spat. To je sina ujezilo, potegnil je mater s peči ter jo pričel pretepati. Hči Ančka pa je zgrabila hrastovo desko in da bi ubranila mater, je lopnila brata z vso močjo po glavi. Ta udarec je bil premočan, fant se je kar sesedel z razbito lobanjo in kri iz rane na glavi je brizgnila do stropa. Ko je mlajši sin zagledal na tleh ležečega brata z razbito glavo, je mislil, da ga je sestra ubila in v divji jezi je navalil na njo s sekuro. Dekle se je ustrašilo, v sami srajci je zbežalo v noč in brat za njo. Podil jo je po vinogradu, pod hribom mu je pa nenadoma izginila izpred oči. Ker je ni bilo tekom dneva nazaj, so bili domači v skrbeh, kam je izginila. Iskali so jo povsod v sosesčini, nazadnje pa so obvestili orožnike. Ti so po stopinjah v vinogradu ugotovili, da vodi sled do vodnjaka posestnika Laha. Preiskali so vodnjak in iz njega potegnili truplo dekleta, ki je v obupu in strahu samo skočilo v globino ter si končalo življenje. Truplo je ležalo že 10 dni v vodnjaku, med tem pa so pri Lahu vodo neprestano rabili. Mater je vest o smrti hčere tako pretresla, da je zblaznela. Sina, kateremu je sestra razbila glavo, so prepeljali v bolnico, pa je malo upanja, da bi okrevaj, ker ima razbito lobanjo. Če ga ohranijo pri življenju, bo ostal bebast za vedno. Tako je v eni noči alkohol uničil celo družino, ki je do tedaj živela mirno in srečno.

Za živinozdravnika se je izdajal. Prošli teden se je pojavil v trboveljski občini možki, ki se je izdajal za živinozdravnika. Oglasil se je najprvo pri hrastniških mesarjih in na podlagi neke okrožnice od mesarske zadruge o-lajšal nekaj mesarjev denarja. V četrtek se je pa okorajžil priti v Trbovlje. Tudi tu je obiskal skoro vse mesarje in jih opeharil. Ker imamo Trboveljčani svojega živinozdravnika in so mesarji po njem povpraševali, je rekel, da se naš živinozdravniki ženi in ima dopust. Usoda ga je doletela, da je bil spoznan za klaviteza pri mesarju Skaletu na Vodah. Gospa je namreč zahtevala od njega legitimcijo in podpis, nakar se je podpisal za Miroslava Levi. Gospa Skaletova je takoj spoznala, da je goljuf in prijavila celo zadevo orožništvu. Toda predno so ga mogli prijeti, jo je »živinozdravniki« že neznanokam popihal.

Smrtna nesreča. Pretekli terek dopoldne sta šla kmečka zakonca Malovrh Janez in Katarina v Polhovem grad-

cu pri Ljubljani v kako uro oddaljeni gozd podirati staro in ogromno, dober meter v premeru debelo bukev. Ko sta bukev že izpodsekala in izpodžagala, je mož pogledal navzgor ter z grozo opazil, da se bukev že podira. Hitro je odskočil in opozoril ženo, naj se umakne. Toda bilo je že prepozno. Debele veje so padle na ženo ter ji zlomile križ in ude. Na pomoč je bila poklicana brzojavno rešilna postaja v Ljubljani. Rešilni avto je dospel v Polhov gradec, ter naložil ponesrečeno Katarino Malovrhovo. Med potjo, ko se je vračal avto skozi Vič v Ljubljano, pa je Malovrhova poškodbam podlegla. Prepeljali so jo v mrtvašnico.

Tašča zaklala snaho. V Plaviču, kraj Sela Zagorska, poleg štajerske meje ob Sotli, se je dogodila pri Pasariču strašna tragedija. Med taščo in snaho je prišlo do prepira; tašča je v jezi zgrabila nož ter ga zasadila snahi pekrat v prsi. Več sunkov je zadelo srce, tako da je snaha ostala na mestu mrtva. Tašča je orožništvo aretiralo.

Zadeva s srečkami Katoliškega prosvetnega društva Sv. Peter pod Sv. gorami. Mnogi pošiljajo te srečke, ki so jih od društva prejeli, na »Slovenskega Gospodarja« v Maribor. Javljamo, da uprava »Slovenskega Gospodarja« nima s temi srečkami ničesar opraviti. Ako kdo srečke pošilja nazaj, naj jih pošlje društvu v St. Peter pod Sv. gor. in ne v Maribor!

Za sklad SLS so darovali vrli svatje na gostiji Janeza Munda in Marije Lajh v Sobetincih pri Sv. Marku niže Ptujja. Najlepša hvala! Novoporočencema pa obilo sreče!

Važno za cenj. čitalce »Slov. Gospodarja«. Da se cenj. čitalcem »Slov. Gospodarja« da poslednjikrat prilika, da se oskrbijo s srečkami 3. razreda, kajti imam samo še omejeno število doplačnih srečk, vam svetujem, da si nemudoma naročite po priloženi naročilni karti srečke pri najbližnjem prodajalci L. Z. Konjovič v Beogradu, pri kateri je tudi sedaj v 2. razredu padla premija v iznosu 200.000 Din, da gotovo imate srečke, dokler niso razprodane. Stari pregovor pravi: »Vsaki je svoje sreče kovač«.

Za razvedrilo.

V šoli. Katehet: »Kaj so delali Izraelci, ko so prišli skozi Rdeče morje?« — Micika: »Sušili so se!« — (Taki in še boljše šal je več sto v knjigi »Iz otroških ust«, ki se naroči v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5, in stane le 8 Din.)

Kaj je advokat? Advokat je kakor privezan hud pes. Če ne pride blizu, te itak ne ugrizne.

Razlika med zdravnikom in tatom je ta-le: Če gre tat iz hiše, veste, kaj vam manjka, če gre pa zdravnik, pa tega ne veste.

Kdo ve, kaka je krava znotraj? Odgovor: Tele. »Živinozdravniki« je hotel nekdo biti in sta šla s kmetom v hlev, kjer je ležala bolna krava. Pa je pogledal »živinozdravniki« na gobcu v kravo in rekel: »Se ne vidi skozi, gotovo so čreva zmešana!«

Papagaj v trgovini je pozdravil nekega tujca, ki je vstopil, s krikom: »Falot, go'juf, cigani!« — Tujec je neumno gledal in se čutil razžaljenega. Trgovec se je hotel pa opravičiti in je rekel: »Tega se papagaj ni naučil od mene, ampak od tistih strank, ki pri meni kupujejo!«

Bog in hudobec v tožbi. Pravljičica pripoveduje, da sta se tožila Bog in hudobec. In kdo je izgubil tožbo? Pravljičica pravi, da Bog, ker so bili vsi advokati v peklu, v nebesih pa nobenega.

Gospodarstvo.

ŠE O METLJAVOSTI ŽIVINE.

Čeprav se v zadnjem času o imenovani boleznih mnogo govori, predava in piše, je vseeno z ozirom na letošnji obseg bolezni potrebno, da se živinorejci stalno opozarjajo na nevarnost, da se pravočasno pobrigajo za zdravljenje sumljive in obolele živine. Zbog stalno napredujoče živino zdravniške vede imamo danes na razpolago sredstva, ki v začetku bolezni sigurno pomagajo, izlečijo bolezen navadno tudi še v drugem štadiju, le v tretjem štadiju bolezni

ni dosti upanja na uspeh. Glede postanka in razvoja bolezni se interesi ponovno opozarjajo na tozadevni poučni članek v »Kmetovalcu« z dne 15. novembra 1926.

Temeljem izkušenj, dobljenih pri zatiranju bolezni v Prekmurju, dodam še sledeče:

Glede postanka bolezni se je ugotovilo, da je okužba živine mogoča tudi z suho krmo iz mokrih tal, čeprav je običajno okužba vezana na mokro pašo, svežo krmo in vodo z močvirnatih tal. Nadalje pripisujejo mnogi živinorejci mršavost svoje živine letošnji prazni in slabi krmi, ki obstoji v Prekmurju ponajveč iz slame, ne sluteč, da hira govedo za metljavostjo. Zmotno mnenje o vzroku mršavosti nastane lahko radi tega, ker ima žival komaj spremenjen apetit, je in prežvekuje skoraj do zadnjega. Driskavost se dostikrat sploh ne pojavi, drugih očitih bolezenskih znakov tudi ni in to zavaja posestnika v zmoto, da pripisuje hiranje živali slabi krmi in ne pojavu metljavosti. Dostikrat je celo strokovnjaku težko ugotoviti bolezen s klinično preiskavo živali. V takim slučaju se z pridom poslužimo mikroskopa (drobnogleda), ki nas pouči o obstoju jajčic metulja v blatu. Mikroskop je seveda draga stvar in sl ga živinozdravniki le redkokejad more nabaviti. Navadno pa ima živinozdravniki priliko, poslužiti se mikroskopa v bližnji bolnici, ali pa pri bližnjem znanecu-zdravniku. V Ljubljani pa imamo sedaj veterinarsko-bakteriološko postajo, kjer ima zlasti ljubljanska okolica priliko, da daje posestniki preiskati blato sumljivih živali. Za preiskavo zadostuje količina blata v velikosti lešnika ali oreha, pa pa je dobro, da se preišče komadič jutranjega, opoldanskega in večernega blata. Tudi s preiskavo krvi — a to le v bakteriološki postaji — je možno, bolezen ugotoviti.

Pri obolelih brejih telicah in kravah se je v približno polovici slučajev primerilo, da je krava, odnosno telica, zvrгла. V mnogih slučajih zvrženja zaostane trebilo, kar ima — če se isto ne odstrani pravočasno in strokovnjaško — nadaljne kvarne posledice za žival.

Glede zdravljenja metljavosti se živinorejci opozarjajo na dobro preizkušeni preparat »Distola«, s kojim se bolezen, ako ni še preveč napredovala, sigurno ozdravi. Posebna živinozdravniška komisija je v Skopju preizkušala tudi francoski preparat »fuzer žinu« in ugotovila iste ugodne rezultate, kakor z »distolom«. Cena francoskega preparata mi ni točno znana, baje je cenejša kot »distola«. A tudi cena »distola« se da s posredovanjem živinozdravnika znižati na 10 Din za kapsulo, kot sem se v Murski Soboti že prepričal. Vsako obolelo govedo dobi štiri kapsule distola na 100 kg žive teže. Ta obrok se razdeli na štiri dele za štiri dni zdravljenja, le pri breji in zelo obnemogli živali je večja previdnost na mestu in se ta rok nekoliko podaljša.

Nikakor pa ne poslušajte mazačev, ki svetujejo kot lek terpentini, žganje, napeljava traka, celo nasekanje reber se držeče kože, a vam govorijo o »žabici«, »vovčiču« itd. V ta namen izdan denar je proč vržen.

Mogoče je pa tudi, da se bolezen pri eni in isti živali kljub zdravljenju ponovi in to tedaj, če se distol ni dajal v predpisanih obrokih in v določenem roku. V izjemnih slučajih pa tudi ni izključeno, da se bolezen ponovi vsled okuženja suhe krme z ličinkami metljaja. V takšnih primerih je vrlo dobro, da se sumljiva krma popari pred krmiljenjem z slanin kropom. Sploh je sol stруп za metljaje in ke priporoča, pokladati živini sol, kadar jo krmimo z krmo iz močvirnatih tal, oziroma predno se živina žene na okužbe sumljivo, močvirnato ali poplavljenno pašo. Na liter pitne vode se da v ta namen največ pet gramov soli. Seve zadostuje cenena živinska sol.

Končno še par besed o tem, kako bolezen v bodoče preprečiti. Nevarnost, da se bolezen v jeseni zopet pojavi, je tem manjša, čim manj bo padavin in poplav. Korenito pa se zlo iztrebi z drenažo, osuševanjem močvirnatih pašnikov, regulacijo potokov, rek itd. Ker se slednje na mah ne more zgoditi, se živinorejcem priporoča, da se ogibljejo pašne na močvirnatih tleh, da živini ne pokladajo sumljive zelene krme in da pripravljajo krmo na naveden način.

knjigo ne razrgajte, dajte jo še drugim brati, potem jo pa shranite, da si tako nabavite hišno knjižnico. Agitirajmo, da pridejo v vsako krščansko hišo knjige Družbe sv. Mohorja!

Književnost.

Kaj pa bo v prihodnji številki »Našega doma«? O Slomšku bodo razni zanimivi dogodki in čudežna uslišanja, ki pričujejo, da je bil zares svetniški mož. — Kako so se včasih oblačili v laškem okraju, tudi o tem bo pisala ta prihodnja številka, ki izide dne 15. marca. — V njej bo nadaljevanje prezanimive povesti, ki jo vsi radi čitajo in že komaj čakajo, kaj se je zgodilo s starim župnikom: ali ga je grof umoril ali ne? — Iz Kladija pri Blanci je domača pesem. — Rezika iz Pišec je napisala lepo pismo za dekleta; v »Našem domu« pa imate tudi koticček »Mlade gospodinje«. — Za gospodarje in fante je poučen članek, kaj da bomo delali v marcu. — Za bolnike, ki jih muči vodenika ali revmatizem, daje nasvete dr. Jankovič, eden naj-boljših zdravnikov. — Potem pa je ugank in kratkočasnie in pisem iz vseh krajev polno. Morda še tudi ti kaj veš! — Za naročnike »Slovenskega Gospodarja« velja »Naš dom« le 15 Din. Naročite si ga, ker se lahko dobite tudi 1. štev.

Iz St. Ilja pri Velenju so se dekleta že oglasila; videli boste v prihodnji številki.

Kozje. »List mi silno ugaja«, tako piše občinski tajnik g. Mihael Pustišek.

Kostrivnica-Podplat. »Za sedaj nam pri bralnem društvu zadostuje en izvod »Našega doma«. Če se bo list pa resno zboljšal in če bo naša blagajna dobro stala, si bomo potem več naročili. Prva številka se nam dopade. Le tako naprej! Bog živi!«

»Slovenski Gospodar« je imel zadnjič na zadnji strani natiskano naročilnico za »Naš dom«. Kar prvi dan jih je izrezalo 73 naročnikov iz »Slovenskega Gospodarja«, da so si naročili »Naš dom«. — Glejte, da ne boste zadnji! Se lahko dobite 1. štev.!

Družba sv. Mohorja je izdala prekmursko povest: »Kruh«. Povest obravnava prekmurske razmere in je vze-

Mohorjeva družba.

Ali ste se že zapisali v Mohorjevo družbo? Zadnji teden so. Hitite in ne odlašajte. Zakaj? Letos ne dobite samo štiri knjige za 20 Din, ampak kar pet! Odbor je sklenil dodati povrh vsem članom Mohorjeve družbe še eno knjigo, in sicer silno lepo povest, ki bo pravi užitek za vse. Torej dobijo vsi člani za redno naročnino 20 Din pet knjig, med njimi bodo sledeče povesti: »Vest in zakon«, spisal dr. Fr. Detela. Povest se godi tik po koncu svetovne vojne, ko je še vse zbegano, vse narobe. Kot nalašč je ta povest za naše ljudstvo. Druga povest je od F. S. Finžgarja. Ta nam riše zgodbo kmečke družine, do dna srca pretresljivo. Tretja povest je »Moj mali Hlaček«, trpljenje nedolžnega otroka, ki otme mamico nevarnosti in v družini izmoči spravo. Je pravo mojstrsko delo. Razen tega bosta dve lepi, krajši povesti tudi v koledarju. Torej kar pet povesti! Zabavne-ga berila veliko! Iz »Zgodovine Srbov« boste zvedeli dopodke, ki so nam bili neznan. Razumeli boste vse težave, ki jih imamo še danes pri urejanju naše države, vso politiko zadnjega stoletja, verske razmere, trpljenje pod turško sabljo, vojske in upore. Samo ta knjiga, okrašena z lepimi slikami, je vredna več kot 20 Din, petero povesti pa tudi nikjer ne dobite za 20 Din. In še peta knjiga izide: »Katoliška cerkev.« Letošnjo ste prebrali. Ali ni to ponos za nas katoličane? In letošnja bo še lepša. Torej vse družine posamezniki, vsi žrtvujte dva kovača za petero izvršnih knjig! Nobena stvar ni tako poceni! Dajte sebi in otrokom zdrave duševne brane. Fantje in dekleta, agitirajte od hiše do hiše za Mohorjeve knjige! Še je par tednov časa. Kdor je katoličan, kdor je Slovenc, s ponosom se zapiši v Družbo sv. Mohorja! Preberite v koledarju tudi opozorilo na duhovne koristi! Vsak dan se bere sv. maša za Mohorjane — žive in mrtve. Na delo za Mohorjevo družbo! Opozarjamo, da je navdušen Mohorjan izračunil za vse fare in dekani'e v ljubljanski škofiji po odstotkih, koliko imajo naročnikov, katera je na prvem mestu. Isti Mohorjan tudi za lavantinsko škofijo izračunava tak pregled, ki ga bomo v kratkem prinesli v našem listu.

Kje se naročajo letos Mohorjeve knjige?

V Mariboru se naročajo Mohorjeve knjige pri vseh župnih uradih, nadalje pri frančiškanskem vratarju, v bogoslovni vratarji ter v obeh knjigarnah Cirilove tiskarne. Lavantinski Mohorjani so šteli lani 20.474 naročnikov ter so napredovali v primeru z letom 1925 za 4409 naročnikov. Letos mora lavantinska škofija doseči število 22.000 in še čez. Podoželski Mohorjani sicer dobro vedo, da se naročajo Mohorjeve knjige pri domačih župnih uradih, pa kljub temu naj poverjeniki, Marijine družbe, prosvetna društva, dijaki in Orli od osebe do osebe nabirajo naročnike ter jih priglasijo krajevemu poverjeniku. Poverjeniki bodo naj-marljivejše nabiralce letos iznenadili s posebno nagrado! Porabimo zadnje dneve, da se število članov dvigne od 46.189 lanskega leta na 50.000.

Shranite knjige Družbe sv. Mohorja! Tisoče in tisoče knjig je izdala Družba sv. Mohorja za nas Slovence. Koliko knjig se je shranilo. Gotovo čisto malo. Marsikdo bi rad bral knjigo, ki jo je družba izdala recimo pred 50 leti, pa je ne dobi, čeprav jih je družba dala takrat že v običnem številu. Vzrok temu je: Večina udov je, ko knjigo dobe, jo z veseljem prebere in morda še njih družina, potem se pa vrže v kot, da se počasi raztrga, ali se pa da otrokom za igrabo, ki jo takoj raztrgajo. Le koledar se morda celo leto valja ves raztrgan po k'opeh in ob koncu leta gre v peč ali v smeti. Nikar ne delajte tako s knjigami! Ko knjige dobi-te, jih skrbno in z zanimanjem preberite, vsebino premislite, potem jih dajte sosedom, da berejo, ker sami niso še udje družbe. In potem knjige shranite, da jih zopet pozneje lahko berete vi ali vaši potomci. Če bi se vse knjige shranile, bi lahko imela že skoro vsaka slovenska hiša — svojo lastno knjižnico. Če bi kak ud ne hotel knjig shraniti, naj bi pa v vsaki fari bil kdo, ki bi take knjige zbiral in jih odpošiljal mogoče Prosvetni zvezi ali slovenskim vojakom na Francosko, v Ameriko in koder so še razkropljeni naši bratje. Z malimi stroški bi napravili bratom, ki so razkropljeni po širnem svetu, največje veselje. Priporočamo družbi, naj na platnice vsake knjige natisne: »To